

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA

Redactor:
Pr. Demian Tudor

Nr. 2599—1947.

ANDREI

din mila lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Eparhiei Aradului
Ienopolei și Hălmașului.

Prea Cucernicilor și Onoraților membri din cler și mireni ai Adunării noastre Eparhiale, har și milă dela Dumnezeu-Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos, iar dela smerenia Noastră arhierescă binecuvântare.

În temeiul art. II alin. 10 din legea Nr. 167—1947, publicată în Monitorul Oficial Nr. 121 din 30 Maiu 1947, convocăm Adunarea Eparhială a Aradului în sesiune extraordinară pe ziua de

Duminecă 24 August 1947

ora 9 dimineața, când se va oficia Sfânta Liturgie și Chemarea Duhului Sfânt în Catedrala din Arad, după care va urma deschiderea Adunării Eparhiale, în sala de ședințe a Episcopiei.

Arad în 4 August 1947.

† ANDREI
Episcopul Aradului.

Săptămâna de retragere

Statutul pentru organizarea misionarismului religios în eparhia Aradului prevede, între altele, pentru perfecționarea misionarilor tractuali, organizarea unor săptămâni de retragere fie la episcopie, fie la Mănăstirea Hodoș-Bodrog (art. 25). Scopul acestor săptămâni de retragere — după însăși prevederile statutului menționat — este înviorarea râvnei și familiarizarea misionarilor cu metodele misionare cele mai potrivite.

Pentru împlinirea acestor prevederi statutare, Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Andrei a și dispus concentrarea la Mănăstirea Hodoș-Bodrog a tuturor misionarilor tractuali, pe ziua de 7 August a. c. ceea ce s'a și făcut.

Nimeni nu se poate îndoi de rostul și eficacitatea acestei săptămâni de retragere spirituală în singurătate sau în taina ascunsă a unor Mănăstiri. E o veche și experimentată metodă de pedagogie spirituală ortodoxă. Mântuitorul in-

suși ne-a exemplificat-o în repetate rânduri în decursul vieții Sale pământești. Oridecâteori avea de luat hotărâri mari, oridecâteori avea să se întâlnească cu Dumnezeu-Tatăl în taina înfrigurată a unei rugăciuni, se retrăgea în singurătate. În singurătatea pustiei Carantaniei a postit timp de patruzeci de zile și patruzece de nopți și a învins ispitele lui Satan. În singurătatea unui munte a petrecut o noapte de rugăciune înainte de alegerea celor doisprezece Apostoli. Într'un alt pustiu s'a retras când a aflat de uciderea Sf. Ioan Botezătorul și aci a săvârșit minunea înmulțirii pâinilor. Pe vârful tănuit al unui munte s'a schimbat la față și tot pe un munte petrecu nopți întregi de rugăciune. Înainte de răstignire, pe muntele Maslinilor, în singurătatea grădinii Ghetsmani, a căzut cu fața la pământ și s'a rugat Tatălui ceresc.

Sfântul apostol Pavel mărturisește că și el, după chemarea la apostolat, s'a retras în

Arabia și abia după trei ani petrecuți aci s'a suit la Ierusalim (Galat. 1, 17-18).

Următori exemplului Mântuitorului și celui dat de apostolul neamurilor, cenobiții și anahoreții veacurilor primare se retrăgeau în singurătatea pustiiurilor pe un timp carecarea sau pentru toată viața și aci își temelufiau desăvârșirea propriei lor vieți. La fel, mulți dintre sfinții părinți și marii organizatori ai vieții noastre monahale obișnuiau să se retragă în pustiiuri și din această școală a pustiiului au răsărit atâția și atâția ierarhi străluciți și deosebitnici apărători ai dreptei credințe. Retrași în singurătate, ei puteau medita mai adânc asupra mântuitorilor adevăruri ale dreptei credințe, își călăiau voința întru stăpânirea mai ușoară a pornirilor trupești, se puteau întâlni mai des cu Mântuitorul în fierii unei rugăciuni. Singurătatea pustiiului a fost așadar în trecutul Bisericii ortodoxe mediul prielnic, unde sfinții părinți și conducătorii de seamă ai acestei Biserici se înduhovniceau și se pregăteau pentru marea luptă ce o aveau de îndeplinit.

Pentru aceeași înduhovnicire, pentru aceeași pregătire în vederea îndeplinirii chemărilor lor, au fost adunați pentru o săptămână, în siguranța Mănăstirii Hodoș-Bodrog misionarii tractuali din Eparhia noastră. E pentru prima dată când se realizează la noi acest vechi desiderat al preoțimii. Și e meritul incontestabil al Prea Sfinției Sale Păcatului Episcop Andrei, din purtarea de grije a căruia a purces și gândul și planul detaliat pentru orânduirea întregului program din răsîmpul acestei săptămâni.

E o săptămână a rugăciunii, căci rugăciunea e pe primul plan în programul acestei săptămâni de retragere. E o săptămână a trăirii și a unirii cu Hristos Domnul în sfânta Euharistie, căci zilnic toți participanții se împărtășesc cu Dumnezeu Trup și Sânge pe care

le primesc din însăși mâinile Arhierelui. E o săptămână a evlaviei căci această virtute esențială caracterizează și predomină toate sfințele slujbe ce se săvârșesc aci. E o săptămână a înduhovnicirii vieții, căci alături de cele de până aci postul și înfrânarea dela tot ceea ce e prea lămur, ea și preocuparea intensă de cele spirituale ocupă același însemnat loc.

Alături de acestea, cunoștințele teoretice și practice ce se împărtășesc în răsîmpul acestor zile de retragere, le imprimă și caracterul unei săptămâni de înviorare a râvnei misionare și de pregătire cât mai destoinică în vederea împlinirii acestei chemări. Sunt cunoștințe din domeniul Omileticiei, Mistice, Sec-tologiei și cel al Liturgiciei, toate transpuse pe un plan cât mai actual. Cu acestea au fost împreunate îndrumări practice în impletitul cursurilor și în aplicatură.

Ceea ce caracterizează apoi această săptămână de retragere este activismul tuturor celor cari participă la desfășurarea lucrărilor din decursul ei. Fiecare preot misionar slujește pe rând la sf. altar, fiecare predică una din cele două predici stabilite, despre „Jertfa de pe cruce a Mântuitorului” sau „Judecata de apoi”. Fiecare pune mîna în exercitarea celor două îndăletniciri practice programate în cadrul acestei săptămâni. După fiecare slujbă sau predică urmează discuțiuni în decursul cărora părțile bune sunt sulate, iar eventualele întrelăsări sunt corectate cu frățescă dragoste și cu multă bunăvoință. La fel în cadrul lecțiilor teoretice se poartă discuțiuni și se schimbă experiențe prețioase, care ridică și mai mult nivelul lor.

În felul cum a fost organizată și se desfășoară programul acestei săptămâni de retragere, ea reprezintă o importantă înfăptuire a Eparhiei noastre și în același timp și o îndreptățită nădejde a înviorării misionarismului religios din aceste părți.

RECASATORIA PREOȚILOR VADUVI

Este mai mult ca probabil, dacă nu sigur, că la sinodul panortodox, care se va întruni la toamnă la Moscova, se va pune la ordinea zilei și problema recăsătoriei preoților văduvi. Căci situația, în care se găsește astăzi de fapt majoritatea mare a preoților văduvi, nu mai poate fi tolerată. Unii dintre preoții văduvi trăiesc în legătură de căsătorie civilă, iar alții în concubinaj. Față de toți aceștia ar trebui să se aplice sancțiunile canonice, cari sunt categorice, dar cari nu se aplică în cele mai multe cazuri. Dacă autoritatea bisericească are convingerea că dispoziții canonice în privința căsătoriei preoților văduvi trebuiesc

observate și aplicate, atunci acestea să se aplice pe toată linia și față de toți, cari se găsesc în această situație nenorocită. Nu este suficient ca sancțiunile să se aplice numai în cazurile denunțate, ci autoritatea bisericească are datoria să se sesizeze din oficiu și să cerceteze din proprie inițiativă situația tuturor preoților văduvi, aplicând sancțiunile canonice față de toți, cari au călcat prevederile canonice. Dar dacă autoritatea bisericească ar fi ajuns la convingerea că interesul superior bisericesc reclamă altă soluție, are datoria să nu mai întârzie cu aducerea unei hotărâri, care va avea menirea să liniștească valurile

tulburi din viața bisericească, produse de această chestiune.

* * *

Se știe că autoritățile supreme bisericești întotdeauna s'au preocupat de problema căsătoriei preoților, aducând în privința aceasta normele legislative și canonice cuvenite. Cea dintâi normă privitoare la căsătoria preoților o găsim în Sf. Scriptură. Sf. Apostol Pavel în epistola I către Timotei, cap. 3, v. 2, arătând calitățile pe cari trebuie să le aibă episcopii, spune între altele că „episcopul trebuie să fie bărbatul unei femei”. Toți comentatorii ortodocși sunt de acord că aici sub cuvântul „episcop” avem să înțelegem atât pe episcop, cât și pe presviter.

Dintre canoane cel dintâi care privește chestiunea, ce ne preocupă, este *canonul 26 apostolesc*, care spune că „Dintre cei ce au intrat în cler neînsoați, vrând să se însoare, îngăduim numai ceteșilor și cântăreșilor”. Apoi *canonul 17 apostolesc* spune că: „celce s'a căsătorit cu două nunți după botez sau a avut concubină nu poate fi episcop, sau presbiter, sau diacon, sau orice din catalogul ieraticesc”.

Canonul 10 al sinodului local dela Ancira spune: „Toți cei ce sunt puși diaconi, dacă chiar la punerea lor au mărturisit și au zis că trebuie să se însoare, fiindcă nu pot să rămână așa, aceștia însurându-se după aceea, să rămână în slujbă pentrucă li s'a dat lor voie de către episcop. Dacă însă oarecari, tăcând și primindu-se la hirotonie (cu condiția) să rămână așa, dar după aceea s'au însurat, să înceteze din diaconie”.

Dintre sinoadele ecumenice pentru prima dată sinodul trulan din anul 691/2 s'a pronunțat în privința căsătoriei după hirotonie, dupăce s'au fost dat dispozițiuni legale în acelaș sens de împăratul Iustin în sec. VI.

Sinodul trulan a dat două canoane referitoare la căsătoria preoților. *Canonul 3* se ocupă de preoții, cari mai înainte s'au fost căsătorit de două ori, iar *canonul 6* reglementează pentru viitor chestiunea căsătoriei preoților. Sinodul, având în vedere starea de fapt că adică era o mulțime destul de mare de persoane din cler, cari s'au fost căsătorit de două ori, sau cari s'au căsătorit după hirotonie, dispune ca toți clericii, cari până la 15 Ianuarie 691 au rămas robiți păcatului, adică nu au desfăcut împreunăriturile necuviincioase, să fie caterisiți. Cei ce s'au pocăit și s'au lăsat de bigamie sau le-a murit soția a doua, și cei ce au desfăcut căsătorile încheiate după hirotonie, să se oprească dela orice slujbă sfântă; dupăce însă vor face penitență un timp oarecare să se repună în treptele lor, dar nu pot fi promovați la trepte ierarhice mai înalte.

Pentru viitor sinodul, referindu-se la canoanele apostolice, dispune în *canonul 6* că nici un subdiacon, diacon sau presviter să nu se căsătorească după

hirotonie. Cine ar îndrăzni să facă aceasta să fie caterisit. Textul întreg al *canonului 6* este următorul:

„După cum s'a zis în canoanele apostolești că dintre cei ce au intrat în cler neăsătorit, numai ceteșii și cântăreșii se pot căsători; și noi păzind aceasta, dispunem ca de acum înainte nici ipodlaconul, nici diaconul, nici presviterul, dupăce s'a hirotonit, nici de cum nu are voie să intre în legătură de căsătorie. Iar care va îndrăzni să facă aceasta, să se caterisească. Dar dacă ar voi vreunul dintre cei ce intră în cler, să se împreune cu o femeie prin căsătorie legală, să facă aceasta înainte de hirotonirea ipodlaconului, sau a diaconului, sau a presviterului”.

Aceste sunt dispozițiile legale pozitive ale Sf. noastre Biserici referitoare la căsătoria preoților după hirotonire. Le vom examina pe rând.

1. Sf. Ap. Pavel care dela episcop (I. Tim. 3, 2), între alte calități, și ca „să fie bărbat al unei femei”. Acesta este locul, care se consideră drept impediment absolut împotriva căsătoriei a doua a preoților. Apostolul vorbește numai de episcop, dar se subînțeleg și presbiterii, fiindcă în Sf. Scriptură a T. N. cele două trepte ierarhice nu aveau și numiri distincte, ci aceloraș persoane li se dădea când numirea de presviter, când cea de episcop. Numai pe la începutul secolului al doilea s'a atribuit treptei superioare numirea de episcop, iar celelalte numirea de presviter.

Constatăm deci înainte de toate că sf. Ap. Pavel cere atât dela episcop, cât și dela presviter, să fie bărbat al unei femei. Fărăste că această dispoziție nu este imperativă, ci conoesivă. Nu se poruncește ca episcopul și presviterul să se căsătorească numai decât, ci i se dă voie să se căsătorească sau să nu se căsătorească, dar pentru cel căsătorit pune restricția ca să fie bărbat al unei femei.

Spre a putea lua în considerare acest loc din Sf. Scriptură la deslegarea problemei căsătoriei preoților, este necesar să vedem cum se interpretează cuvintele Sf. Ap. Pavel: „să fie bărbat al unei femei”. Se poate presupune că Apostolul aici nu a avut în vedere poligamia simultană, deoarece pe acel timp poligamia nu era în uz nici la Greci, nici la Romani și nici la Iudei, decât numai ea abatere dela legile morale și de Stat, fiind considerată ca o faptă infamă. Nici unde în Testamentul Nou nu se vorbește despre poligamia simultană și nu se combate din simplu motiv că nu exista. Prin urmare nu puteau să existe nici candidați la preoție poligami și Apostolul nu pe aceștia li oprește dela preoție prin cuvintele: „să fie bărbat al unei femei”, ci pe cei ce succesiv ar fi avut mai multe soții. Cuvintele Apostolului sunt îndreptate contra poligamiei succesive. În felul acesta se interpretează acest loc de cei mai mulți exegeți din veacurile primare ale Creștinismului. La aceasta a contribuit de sigur mult și concepția rigoristă din acel timp.

Dar cuvintelor Ap.-lui Pavel se poate da și interpretarea următoare: În timpul acela corupția morală era foarte răspândită și, deși nu era în uz poligamia, totuși mulți dintre soți căutau raporturi sexuale cu persoane streine. Deci prin cuvintele: „episcopul să fie bărbat al unei femei“, Apostolul a avut în vedere curățenia vieții conjugale, oprind strict preoților contactul sexual cu alte persoane, afară de căsătorie, căci preotul trebuie să fie fără de prihană.

Pentru împrejurarea că Sf. Ap. Pavel la locul citat nu oprește preoților căsătoria a doua, am putea găsi argumente la locurile paralele din epistolele Apostolului Pavel în care el permite văduvelor, deci și văduvilor, căsătoria (Rom. 7, 2-3 și I Cor. 7, 8-9, 39, precum și ep. I. Tim. 5, 14). Apostolul chiar le dă văduvelor tinere sfatul să se căsătorească. Adevărat că aceste locuri se referă la creștini în general, iar nu și la clerici, dar motivarea admiterii căsătoriei a doua prin cuvintele dela I Cor., 7, 9: „că mai bine este să se căsătorească, decât să ardă“, fără îndoială se referă la toți creștinii, deci și la preoți, cari și ei sunt supuși aceluiași ispite, având același organism corporal ca și ceilalți creștini.

Observăm în fine că dispozițiile acestea ale Sf. Ap. Pavel nu constituiesc norme de drept divin, nu fac parte din revelațiunea divină, deoarece Apostolul însuși declară că în privința aceasta nu are poruncă dela Domnul, ci dă numai sfatul său. Legile de drept divin au caracterul obligativității pentru *totdeauna*, celelalte însă sunt susceptibile și de modificări. Astfel dacă oprirea recăsătoriei preoților ar fi o dispoziție de drept divin, apoi tot de drept divin ar fi și dispoziția că episcopul trebuie sau poate fi bărbat al unei femei, deci că episcopii pot fi căsătoriți. De fapt mulți episcopi au și trăit în căsătorie, întocmai ca și unii dintre Sf. Apostoli. Totuși același sinod ecumenic trulan, care a oprit căsătoria a doua a preoților, prin canonul 12 oprește căsătoria episcopilor, deși Sf. Ap. Pavel permite episcopilor să fie căsătoriți și deși exista și canonul 5 apostolic, care deasemenea admite căsătoria episcopilor, ba chiar amenință cu afurisire și caterisire pe episcopul care ar lăpăda pe soția sa sub pretext de evlavie. Sinodul trulan a putut aduce hotărârea sa din canonul 12, având în vedere interesul suprem și binele Bisericii și în conștiința că nu vatămă o dispoziție de drept divin. Așadar, dacă sinodul ecumenic din considerațiuni mai înalte a oprit căsătoria episcopilor, deși Ap. Pavel o admite, tot din aceleași considerațiuni mai înalte, aceeași dispoziție privitoare la preoți este susceptibilă astăzi de o amendare. La orice caz opreliștea căsătoriei a doua a preoților nu se poate combate cu dreptul divin, pentru că în acest caz ar trebui să admitem că Biserica începând cu sinodul trulan n'a păstrat dispo-

zițiile dreptului divin, interzicând căsătoria episcopilor. *Deci dispoziția aceasta nefiind de drept divin, trebuie să o punem între normele disciplinare pasibile de modificare.*

(Va urma).

Prof. Dr. Nicolae Popoviciu

„Pâinea noastră...“

În țara pe unde a predicat Domnul Hristos, hrana principală a locuitorilor e pâinea, peștele și mierea. Leopold Fonck, citându-l pe Julien: L'Egypte susține că pâinile Palestinei erau un fel de turte cu un diametru de 20 cm., groase de 1 deget și cântărind 130-150 gr. Trei pâini de acestea făceau rația unul om pe zi. (Luc. 11 5.) (Die Parabeln des Herrn).

Despre pâinea aceasta întâi, și în general despre toate cele de neapărată trebuință susținerii trupului e vorba în cererea rugăciunii domnești.

Cerem pâine, strictul necesar și nu alte bunătăți. Ceri sănătate ca să poți sămăna și săpa, și nu ca să dansezi sau să mergi la vânatoare. Ceri pâine, apă, și nu rachiu. Zici pâinea „noastră“, și nu a „mea“, fiindcă după cum o holdă nu se lucrează cu un singur om, ci cu soția, cu fiul, cu zlușii și cu bietele vite tot așa nici pâinea nu-i numai a unuia. După cum o gheată, o roată, nu se face numai de unul, ci și de ucenici, calfe, furnisori de materiale prime, etc., etc., tot așa și pâinea e a tuturor. E și a celui ce întinde mâna și a celui ce nu izbutește nici cum să i se ajungă făina până la seceriș.

Zici pâinea noastră ca și când ai zice, pâinea cea pe care o merit prin munca mea proprie, pâinea pe care n'o mănânc cu nedreptate, cu speculație, cu furtul.

Zici „cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi“, ca și când ai zice: „Doamne, ai spus: „Nu vă îngrijorați de ziua de mâine... Ajunge zilei răutatea ei (Mat. 5, 34). Doamne, pe un nebun l-ai sfârșit tocmai când își îngămădea pâine pentru mai mulți ani, de aceea, dă-ne după o zi pe alta, ca să ne aducem aminte de tine în fiecare zi, și nu numai la luna sau la anul, când se isprăvește din hambar.

... nu-mi da nici sărăcie, nici bogăție, dă-mi pâinea care-mi trebuie. Ca nu cumva în belșug să mă lapăd de tine și să zic: „Cine este Domnul?“ Sau nu cumva în sărăcie să fur și să iau în deșert numele Dumnezeului meu“ (Pild. 30, 18-9). Numai și numai aceasta poate fi rugăciunea unui om cuminte. Bogăția nu-i bună căci naște mândria; sărăcia la fel fiindcă naște necinstea, hoția.

Dă-mi Doamne îndăstularea, destulul. Aceasta s'o ceri. Dar aici vine și greul chibzuirii. Cât e destul pentru cel cu un singur, sau fără nici un copil în casă și cât pentru cel ce trebuie să cumpere soala toamna

tot câte trel-patru căclule odată, trel-patru perechi de boeanci, două-trei ghosdane, două-trei rânduri de calote și cărți de școală?

O inimă care să știe dirija multul și folosi și împărți puținul: aceasta s-o ceri cu pâinea zilnică.

Un sfânt părinte mânca la masă cu mai mulți călugări. La un moment dat i se păru că unii din ei duceau la gură miere, alții pâine, iar alții noroi. Sfântul se minună de așa vedenie, se duse în chilie și pe rugă: „Doamne, fă să pricep, de ce mănâncă frații mei atâtea feluri de mâncări, deși pe masă nu-i decît un singur fel? „Un glas dumnezeesc îi răspunse: „Cei care îți se pare că mănâncă miere, sunt aceia care se așează la masă cu frică și cu cutremur și care în tot timpul mîncării se roagă și se gîndesc la Dumnezeu. Cei pe care i-ai văzut în mîndă cu pâine, sunt cei care mănâncă cu mulțumire și recunoștință tot ceea ce le-a dăruit Dumnezeu și oricî le puni pe masă. Cei pe care i-ai văzut ducînd la gură noroiul drumului, sunt cei care aleg în mîncare, cei care mănîncă boscorodînd și bîgînd de vină că nu-i bună, nu-i feartă, nu-i sărată sau nu-i destulă.“

Așa-i și pâinea, mîncarea pe care o ceri dela Dumnezeu. Se preface în mîna ta, în stomacul tău hrană și sănătate, sau teacă și boală, după cum ți-i înima, după cum ți-s vederile, priceperea și răbdarea.

Sunt fericit nu fiindcă am, nici fiindcă n'am, ci fiindcă știu sta la masă atît cu bogăție cît și cu sărăcie.

Pr. Gh. Perva

Despre ce să predicăm?

Dumineca a 12-a după Rusalii despre: SIMBRIA LUCRĂTORILOR.

Întîlnirea tînărului bogat cu Mîntuitorul a fost un prilej pentru un lung șir de întrebări. Toate au fost cuprinse în câteva cuvinte. Între altele a fost arătat unul din cele mai urâte păcate, oprit de porunca dumnezească: Să nu furi (Matei 19, 18). Despre păcatul furtului s'a vorbit de multe ori. Face însă parte din acest păcat un altul, despre care se cere să vorbim, anume despre nedreptățirea lucrătorilor prin scăderea sau prin neplata simbriei. E tot un furt și urîșenia păcatului este însoțită de neînțelegeri, de tulburări și de vrăjmășii între oameni.

Păcatul este oprit prin porunca dumnezească (Ieșirea 20, 15; Deuteronom 5, 19), ca frica de Dumnezeu să fie în conștiința noastră, ca să nu greșim (Ieșirea 20, 20) și să nu ne abatem nici la dreapta, nici la stînga (Deuteronom 5, 32). Hristos Domnul a cerut de mai multe ori să ne ferim de păcatul de a fura și de a înșela (Marcu 10, 19; Luca 18, 20).

Furt sau hoție se numește luare pe ascuns,

sau prin înșelăciune, sau cu sîla din bunul aproapelui, care este oricare om din lume. Înșelăciunea întrebuintată la furturi se folosește de necunoștința și de neștiința aproapelui, spre a-i face pagubă. La un sfat de împăciuire s'a descoperit cum a înșelat un bogat pe un nenorocit de idiot, care nu știa nici să numere. O săptămîna în șir a lucrat idiotul la săparea unei gropi. Sămbătă seara a isprăvit și a întrebat: ce-mi plătești pentru lucru? Bogatul a răspuns: îți dau două mi de lei. Lucrătorul, în neștiința sa, a zis: Asta-i prea puțin. Dacă vrei să fie bine, dă-mi o sută de lei și mai puțin nu primesc. Bogatul se prefăcea la început, dar apoi a zis: fie și o sută. Înșelăciunea a fost cunoscută de alți lucrători, dar bogatul se desvinovățea, că așa le-a fost tocmeala și că el a dat cît a zis lucrătorul. Tot satul s'a sculat cu huiduieii asupra bogatului, care a furat prin înșelăciune și prin batjocură dela un nenorocit.

Cuvîntul lui Dumnezeu socotește că lucrătorul din plata sa trebuie să trăiască, să se hrănească, să ia putere, să ia sînge. Cel ce ia din plata lucrătorului este ca cel ce i-ar lua sîngelui. Pentru aceasta zice: Să nu nedreptățești pe nămit, pe cel sărac și pe cel lipsit dintre frații tăi sau dintre străinii care sunt în pămîntul tău și în cetățile tale. Ci să-i dai plata în aceeași zi și să nu apună soarele înainte de aceasta, că el este sărac și sufletul lui așteaptă această plată, ca să nu strige el asupra ta către Domnul și să nu ai păcat (Deuteronom 24, 14-15). Aceasta înseamnă, că strigătul săracului pentru plata sa dreaptă este ca glasul sîngelui lui Avel, care striga către Domnul. Adevărul acesta se vede limpede din alte cuvinte ale Sfintei Scripturi: Cel ce ia hrana trebuitoare, este ca și cel ce omoară pe aproapele său și cel ce oprește simbria slugii, ca acel ce varsă sînge (Înțelepciunea lui Iisus, fiul lui Sirah 34, 24).

Cînd se ivesc neînțelegeri pentru plata lucrătorilor, Sfînta Scriptură totdeauna ia apărarea lucrătorilor sau a săracilor. Ei apără nu numai în cazuri de muncă împlinită, ci și cînd e vorba de o datorie din împrumut. Pe lucrător îl apără pentru că e vrednic să-și primească plata (Numerii 18, 31; Luca 10, 7; I Timotei 5, 18). Pe sărac îl apără ca sărăcia să nu i se facă mai apăsătoare. De aci găsim cuvinte care poruncesc să se facă plata la timp, fără amîinare, fără întârziere, iar pentru datorie Sfînta Scriptură oprește să se ia zalogul de către cel bogat și pe ales, tot așa oprește să se ia o haină de care ar avea trebuință. Plata trebuia să se facă zilnic și anume seara. Așa era legea: Să nu nedreptățești pe aproapele tău și să nu-l jefuești. Plata

năimitului să nu rămână la tine până a doua zi (Leviticul 19, 13).

În Sfânta Scriptură și în vechea istorie nu se găsește atâtea nedreptăți cu plata luptătorilor. Felul cum a nedreptățit Laban pe ginerele său, pe Iacob, este cunoscută din imputarea pe care o face ginerele socrului său: Așa mi-au fost cei douăzeci de ani în casa ta. Ți-am slujit patru-sprezece ani pentru cele două fete ale tale și șase ani pentru vitele tale, iar tu de zece de ori mi-ai schimbat simbria (Facerea 31, 41). Dar nici aceasta nu se poate socoti ca o înșelăciune din partea lui Laban, ci mai curând ca o încercare prin care Dumnezeu a voit și a lăsat să treacă Iacob.

În vremurile de demult însă era sclavia, ca o întocmire făcută de cei tari împotriva celor slabi. Sclavii erau luați în războaie dintre cei prinși, care apoi erau vânduți. Stăpânii care-i cumpărau îi întribuințau la cele mai grele lucruri, fără altă plată decât hrana și îmbrăcămintea. Cei care aveau sclavi erau stăpâni pe viața sclavilor. Puteau să-i facă liberi, dar tot așa puteau să-i pedepsească în felul cum doreau: cu foamea, cu bătaia sau și cu moartea. Viața sclavilor era stoarsă de stăpânii lor și truda lor era furată ceas cu ceas de cei care-i țineau în sclavie.

Azi nu mai sunt sclavi, dar poruncile dumnezeiești pentru apărarea săracilor și a lucrătorilor sunt mai des călcate. Pe cât au izbutit sclavii să se scuture de jugul sclaviei, pe atâta și-au dat stăpânii lor toată silința să le facă un nou jug, o nouă sclavie. Se trage din plata lucrătorilor, se amână plata și simbria lor e folosită ca stăpânii să cumpere ceva. Când lucrul se imputinează, lucrătorii sunt o parte trimiși din lucru, iar altă parte ținuți la lucru dar cu condiția să li se scadă simbria. Din pricina că prea mulți stăpâni, singuratici sau societăți, trag din plata lucrătorilor, au ajuns unii să spună că bogățiile prea mari ar fi nedrepte, furate din vlagă, din sudoarea și din sângele lucrătorilor. E de bună seamă un rău, care își găsește cauza în răutatea omului încălțat, care vrea să stoarcă pe cel mai slab. În vechime a fost sclavia, azi e înșelăciunea și luarea din simbria lucrătorilor. Și nedreptatea veche și fărădelegea de acum au învrăjbit pe oameni unii cu alții, iar pacea și înfrățirea au făcut-o să întârzie.

Pământul cu toate bogățiile din el și de pe el a fost dat în grija și în lucrarea omului, ca unui chivernisitor, iar omul a făcut ca iconomul cel rău care zicea în inima sa: Stăpânul meu întârzie să vină și a început să bată pe slugi și pe slujnice și să mănânce și să bea și să se îmbete. Nu se mai gândea că va veni stăpânul în ziua în care

nu gândește și în ceasul în care nu știe și-l va pedepsi aspru (Luca 12, 45-46). Și în adevăr Dumnezeu, Stăpânul nostru al tuturor vine să ne cerceze, să ne mustre cu cuvântul Sfintei Scripturi, să ne pedepsească aci cu turburări mari între popoare, aci cu vrăjmășii și cu vărsări de sânge între fiii acelorași neamuri. Toate aceste pedepse ar fi putut seamă omenescă să le ocolească, ținând cu sfințenie legea dată de Dumnezeu. Răul încă nu a fost desrădăcinat.

Abia ici-colo găsești câte un exemplu frumos pentru prețuirea sudorilor la aproapele, asemănătoare cu prețuirea sutașului din Evanghelia, care a purtat grijă de servitorul său ca de un frate bun, sau cum ar fi dorit să-i poarte altul lui de grijă (Luca 7, 1-10). Dar sunt și azi astfel de oameni cu dragoste față de lucrătorii lor. Un gospodar înstărit avea trei fii și o fiică. Fata era mai mare, băieții mici, de nu puteau fi de ajutor. Omul a trebuit să-și năimească un lucrător. Ani mulți au slujit cu credință și cu deosebită hărnicie. Copiii gospodarului se făcuseră mari așa că ar fi putut să se lipsească de servitor. L-au ținut însă, pentru hărnicia, pentru cinstea și pentru credințioșia lui. Când s'a căsătorit servitorul, stăpânul i-a fost naș la cununie și nașul i-a făcut fiului cinste o frumoasă bucată de pământ. Câți bogăți sunt fără copii și adună bogății pentru care se ceartă rudele până nici nu-i înmormântat fostul stăpân și averile se irosesc cu procesele, în locul certelor am avea bună înțelegere, dacă lucrătorii ar fi răsplățiți din bogățiile la care și ei au muncit. În loc să se părduească averile cu procesele pe la judecătorii, ar putea să crească prin râvna lucrătorilor, care ar pune tot mai multă dragoste și cinste în munca lor, dacă stăpânul le-ar răsplăti după cuviință. Răspata și plata la timp și după porunca lui Dumnezeu dă lucrătorilor încredere, nădejde că vor avea din ce să trăiască omenește. Le ar da o mai mare bunăvoință și o mai mare însuflețire, iar cu acestea și munca ar fi mai cu spor și mai rodnică. Binecuvântarea lui Dumnezeu se varsă prin lucrători și prin munca lor asupra stăpânului care nu le fură sudorile, ci le răsplătește truda.

Așa trebuie să înțelegem povata pe care a dat-o un tată bun fiului său: Plata năimitului, care va lucra la tine, să nu rămâie la tine, ci dă-i-o îndată, căci și ție ți se va răsplăti, de vei sluji lui Dumnezeu (Tobit 4, 14).

BISERICA LUI DUMNEZEU

Auzi-ați că s'a zis: *Au nu știți că sunteți templul lui Dumnezeu și Duhul lui Dumnezeu locuiește în voi? De va strica cineva templul lui*

Dumnezeu, îl va strica pe acela Dumnezeu (1 Corinteni 8, 16-17). Corinteni din timpurile sfântului apostol Pavel erau numai de curând încreștinați. Cum credința nu le era încă destul de adâncă, în scurtă vreme s'au desbinat în patru partide: unul al Paulianilor, care țineau la Pavel; altul al Petrinilor care țineau la Petru; al treilea al Apolonianilor, care țineau la marele predicator Apolo; al patrulea care credeau numai într-o biserică nevăzută. Firește, au fost și creștini în afară de partide, ținând calea cea dreaptă. Aceștia s'au plâns la sfântul apostol Pavel. El le-a scris despre mai multe lucruri și între acestea și despre partide. Le-a scris deoparte că unor copii în creștinism, de altă parte ca unora în care mai tâlăzuiau toate patimile aduse din iudaism și din păgânism.

Noi și după nouăsprezece veacuri trăite în creștinism suntem tot așa de copii în credință. În noi tâlăzuiesc și azi aproape aceleași patimi ca în strămoșii noștri de acum douăzeci de veacuri. Nu ne-am dat silința să pătrundem înțelesul sfintei Evanghelii, nici să pătrundem noi în bunătatea sfintei Evanghelii. De aceea, cele scrise Corintenilor ni se potrivesc și nouă celor de azi, de pare că nouă ni s'ar fi scris.

Corinteni ziceau: eu sunt al lui Pavel; altul: eu sunt al lui Apolo; și iarăș altul: eu sunt al lui Chifa. Creștinismul fraged și abia în față era sfâșiat în atâtea bucăți câte partide erau, cum ai rupe în bucăți copilașul din leagăn. Noi cei de azi tot așa zicem: eu sunt în partidul cutare, eu în al doilea, eu în al treilea și cu aceasta sfâșiem unitatea omenească, de pare că ne-am fi născut membri ai vreunui partid și nu oameni. Lupta s'a făcut mai pătimasă decât cea dintre partidele din Corint.

De unde vin desbinările între oameni? O mamă și-a trimis fiica în satul vecin. Era iarnă, zăpadă mare și frig și drumul ducea printr'o pădure pe o vale îngustă, cu multe cotituri. Drumul era greu și fata era de vreo doisprezece ani. Știa însă bine drumul și era încrezută. Maica s'a n'a lăsat-o singură, ci i-a spus să meargă cu alți săteni, bărbați și femei, care făceau acelaș drum. Din întâmplare toți erau bătrâni și mergeau încet. Fetița a plecat cu ei, dar nerăbdătoare cum a fost le-a luat-o înainte. La câteva sute de pași de ceilalți au atacat-o niște lupi și au sfâșiat-o. Oricare se răzlețește, va fi atacat de cel rău, care răcnește căutând pe cineva să înghită (1 Petru 5, 8).

Copii, cum erau în creștinism, corinteni s'au răzlețit, s'au desbinat în partide. Fământești și prea lumești cum suntem noi cei de azi, ne desbinăm, ne otrăvim cu zavistiile și cu certurile,

iar lupii stau la pândă să ne sfâșie, leul răcnește căutând să ne înghită.

Corintenilor, le-a scris Pavel: Cine este Pavel, de voi faceți partid în numele lui? Cine-i Chifa, cine-i Apolo? A fost Hristos împărțit? Pavel a fost răstignit pentru voi? În numele lui Petru v'ați botezat? Noi, Petru, Apolo și eu Pavel suntem niște slabi lucrători, slujitori ai lui Hristos. Prin noi ați crezut, căci noi am vestit Evanghelia în mijlocul vostru, dar nu în noi ați crezut, căci nu despre noi înșine am predicat. Noi n'am avut de gând să știm între voi, decât pe Iisus Hristos și pe el răstignit, căci prin moartea lui ne-a venit nouă mântuirea. Pavel în marea sa iubire către Hristos s'a umilit, slujind, mai presus de orice, lui Hristos și Bisericii. Așa ar trebui să se umilească și mai marii de azi, așa ar trebui să ne umilim toți, ca lumea nu pe noi să ne vadă, ci să aibă înaintea ochilor numai iubirea față de aproapele. Temelia Bisericii este iubirea lui Dumnezeu față de oameni și iubirea omului față de semenii săi și nimeni nu poate pune o altă temelie (1 Corinteni 3,11).

La clădirea unei biserici credincioșii pun la temelie și în ziduri piatra și cărămida cea mai trainică, iar în ea lucrurile cele mai de preț și mai frumoase. Ce este însă clădirea bisericii în preț duhovnicesc față de sufletele care se vor închina în biserică. Fiecare suflet este o parte neprețuit de scumpă din Biserica lui Hristos, este un mădular prin care Duhul sfânt lucrează în lume.

În America un negru a tăiat mâinile unui copil. Lumea s'a turburat așa de mult, că deși negrul a fost înconjurat de poliție, oamenii au pus mâna pe negru și în înțelesul cel mai groaznic al cuvântului, l-au sfâșiat. Este în oameni o putere care se turbură în fața faptelor rele. Dar puterea aceasta e prea la suprafață, căci se revoltă pentru cele trupești. În sufletele lucrute de Hristos este o putere care se îndurerează pentru certele, desbinările dintre oameni, adevărat pentru stricarea Bisericii. E puterea prin care lucrează Domnul și care a dat apostolului cuvintele scrise: De va strica cineva templul lui Dumnezeu, îl va strica pe acela Dumnezeu.

Fiecare este liber să creadă și să aibă părerea sa. Dar aceasta nu înseamnă că părerea sau credința ta să fie o sabie pentru uciderea aproapsii tău. Trebuie să avem credința, că oricâte ar fi părerile, oamenilor, printr'un strop de iubire ele pot și trebuie să se întâlnească. Aburii mărilor, din atâția stropi de apă, se ridică, se întâlnesc ca nori. Dar de ce să nu se adune părerile noastre în nori de ploaie binecuvântată; de ce să fie numai cu furtună și cu trăsnete sau cu grindină încărcăți?

Cu inima și cu fruntea înălțate către Domnul să ne sârguim cu iubire pentru înălțurarea certelor și desbinărilor dintre oameni. Suntem templul lui Dumnezeu, având chemarea de a semăna și de a crește pacea din lume. Precum în biserici ne rugăm pentru pacea de sus și pentru pacea lumii întregi, fiecare om, ca un templu viu, să se roage și să lucreze cu dragoste pentru împăcarea oamenilor cu Dumnezeu și a unora cu alții.

Nr. 2605-1947.

ANUNȚ ȘCOLAR

Cererile de primire în Academia de Teologie ort. rom. din Arad pentru anul școlar 1947-1948 se vor înainta Ven. Consiliu Eparhial ort. rom. din Arad până la data de 10 Septembrie 1947.

În Academia de Teologie se primesc absolvenți de liceu cu bacalaureat, absolvenți cu diplomă de seminar și absolvenți de la școala normală confesională ort. rom. din Arad cu diplomă de învățator.

Cererile se vor timbra legal. În ele se va arăta domiciliul și oficiul poștal.

La cerere se vor anexa următoarele acte în original:

1. Actul de naștere de la oficiul stării civile.
2. Extrasul din registrul botezaților.
3. Diploma de bacalaureat de liceu, seminar teologic, sau de învățator.
4. Certificat medical prin care să se constate integritatea corporală și spirituală a petiționarului.
5. Certificat de moralitate de la oficiul parohial de care aparține.
6. Certificat de la parohul locului că știe ceti cu litere cirile și că are aptitudini pentru cântare.
7. Dovada că studentul are Sf. Scriptură (ed. Sf. Sinod) și cărțile de ritual necesare instrucției școlare.
8. O dovadă scrisă din partea părinților sau a tutorei petiționarului, vizată de conducătorul oficiului parohial, prin care se obligă a aduce alimentele și a plăti regulat taxele de întreținere în internat în cursul anilor de studii.

Studentii care sunt în continuarea studiilor vor aduce de la oficiul parohial certificat prin care să dovedească la înscriere că au cercetat regulat sf. slujbe și că au participat activ la viața bisericească din parohia unde au domiciliat în timpul vacanței.

Taxele de înscriere sunt: 200.000 lei înscrierea, 1.000.000 lei taxa școlară (didactru), 500.000 lei pentru bibliotecă și 500.000 lei pentru mobil er.

Taxele și alimentele pentru întreținere în Internat sunt: 1.000.000 lei lunar și anual: 140. kgr. făină de grâu, 20 kgr. de cucuruz, 150 kgr. cartofi, 6 kgr. unsoare de porc, 5 kgr. ulei, 150 bucăți ouă, 20 kgr. ceapă, 20 kgr. fasole albă, 4 kgr. slănină afumată, 5 kgr. magiun sau miere de stup, 25 kgr. varză, 1 ștergar pentru bucătărie.

Spălătul rufelor rămâne în grija studenților.

Conducerea cantinei internatului va fi încredințată unui comitet de studenți sub controlul și supravegherea Rectoratului.

Taxa de înscriere și jumătate din taxele școlare se vor plăti la data înscrierii, iar restul până la 1 Februarie 1948. Taxa de întreținere se plătește lunar și anticipativ.

Studenții săraci, meritoși și cu purtare bună, vor primi burse sau semiburse.

Studenții sunt obligați să locuiască în Internat. Excepții se vor admite numai în cazuri binemotivate.

Tipografia Diecezană Arad, Inreg. Cam. Ind. și Com. Nr. 4246/1931.

Taxele școlare și de întreținere vor putea fi majorate în cursul anului.

Fiecare student va aduce cu sine următoarele efecte: saltea, haine de pat, lenjerie, îmbrăcăminte, 2 farfurii, 1 pahar, 1 ceașcă și o garnitură de tacâmuri. Îmbrăcăminte de vestă închisă e obligatorie.

Examenele restante și înscrierile se vor face de la 1-4 Octombrie, iar cursurile se vor începe în ziua de 6 Octombrie 1947.

PP. CC. Părinți protopopi, preoți și profesori de religie sunt rugați a sfătui pe tinerii buni, care posedă pregătirea corespunzătoare, să îmbrățișeze misiunea preoțească.

CONSILIUL EPARHIAL

Aviz

Aducem la cunoștința P. C. Preoți că deodată cu începerea anului școlar, Sf. Episcopie deschide un Internat de copii în localul Academiei de Teologie. Cei care doresc să-și plaseze copiii în acest internat, sunt invitați să-i prenoteze la Veneratul Consiliu Eparhial din Arad. Condițiile de primire se vor publica ulterior.

Concurs

Nr. 2523-1947.

Pentru îndeplinirea parohiei Măderat I, protopopiatul Șiria, se publică concurs prin alegere, cu termen de 30 zile.

VENITE.

1. Folosința sesiunii parohiale în extensiunea ei de azi, 32 jug. cad., din cari circa 3 jug. sunt plantate cu vie.

2. Folosința casei parohiale, în edificiul fostei școli, confesionale Nr. 335.

3. Stolele și birul legal.

4. Salariul de stat, pe care parohia nu-l garantează.

Parohia este de clasa primă. Dela recurenți se recere cvalificațiune preoțească pentru parohii de clasa primă.

Alesul va suporta din al său toate impozitele după beneficiul preoțesc și își va îndeplini toate obligațiunile legate de funcțiunea de preot-duhovnic.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, adresate către Consiliul parohial ort. rom. din Măderat, se vor înainta, în termenul concursului, Consiliului eparhial ort. rom. din Arad.

Recurenții, admiși la candidare, se vor prezenta în sf. biserică din Măderat, cu prealabila încuviințare a protopopului tractului Șiria, pentru a servi, cânta, cuvânta și a face cunoștința credincioșilor.

Din ședința Consiliului parohial a parohiei Măderat, dela 20 Iulie 1947.

Aprobat în ședința Consiliului eparhial ort. rom. dela 31 Iulie 1947.

† ANDREI

Tralan Ciblan,

3-3 Episcop.

cons. ref. eparhial.

LICITAȚIE

Consiliul parohial Râpsig, în ziua de 17 August ora 4 ține licitație publică pentru pictura murală a Sf. Biserici. Devizul și condițiunile de licitație se pot vedea zilnic la of. parohial Râpsig. Consiliul parohial poate încredința lucrarea la bună învoială celui care prezintă mai multă garanție morală. Reflectanții nu pot cere despăgubiri de participare la licitație.

Râpsig, 3 August 1947.

Consiliul parohial

L. 3.000-